

Vilhelm og Ingeborg lógvatak um barnsburðargrunnin

Føroya Arbeidsgevarafelag og Føroya Arbeidafelag eru samd um, at tað hevur stóran týdning fyri arbeidsmaknaðin og kvinnurnar, at ein barnsburðargrunnur verður settur á stovn. Vilhelm M. Johannesen og Ingeborg Vinther rokna við, at partarnir á arbeidsmaknaðinum semjast um, hvussu grunnurin skal skipast og fíggest

TURID KJØLBRO

Nú fyrireikingarnar eru farnar í gongd til at seta á stovn ein barnsburðargrunn, er trupult at fáa eyga á nakað, ið fer at leggja forðingar í vegin fyri grunninum. Hann stendur í samgonguskjalinum, er staðfestur í roðuni hjá lögmanni á ólavsoke, og Vinnumálastýrið við landsstýrismanninum í arbeidsmarknaðarmálum á odda er av álvara farið undir fyrireikingarnar til stovnssetan av grunninum. Í blaðnum í gjár segði Finnogi Arge, at gongst sum hann ætlar, fer barnsburðargrunnurin at virka frá 1. apríl næsta ár.

Men enn eru ikki allar súður syftar. Fyrst skal ein arbeidshólkur við umboðum fyri partarnar á arbeidsmarknaðinum gera eitt uppskot um, hvussu grunnurin skal skipast og fíggest. Og tað er eftir felags tilráðing frá Føroya Arbeidsgevarafelag og Føroya Arbeidafelag.

- Arbeidafelagið og Arbeidsgevarafelagið kunnu vera ósamd um nógva viðurskipti, men viðvíkjandi barnsburðargrunninum eru við samd. Hann eigur at verða settur á stovn, sigur Vilhelm M. Johannesen, formaður í Føroya Arbeidsgevarafelag.

Ingeborg Vinther, forkvinna í Føroya Arbeidafelag, og Vilhelm M. Johannesen, formaður í Føroya Arbeidsgevarafelag, rokna ikki við stórvægis tvídrátti millum felögin, tey umboða, ið tað skulu gera uppskot um, hvussu barnsburðargrunnurin skal skipast og fíggest

Samd

Tað er undir samráðingum av ymiskum slag seinnu árini, at Ingeborg Vinther og Vilhelm M. Johannesen eru komin inn á týðningin av at fáa sett á stovn ein barnsburðargrunn. Og nú landsstýrismaðurin hevur sett grunnin á dagsskránnu, sendu tey í farna mánað eina áheitan á hann um at taka partarnar á arbeidsmarknaðinum við í fyrireikingarnar.

- Vit hava tosað um grunnin, men hava ikki gjørt nakað felags tilmæli um, hvussu hann eigur at vera. Tað verður uppgávan hjá arbeidshólkunum, sum verður settur, at evna. Hvat tilmæli Arbeidsgevarafelagið kemur við, er ov tíðliga at siga enn, sigur Vilhelm M. Johannesen.

- Grundleggjandi eru Føroya Arbeidsgevarafelag og vit ósamd um nógva, men eg

rokni við og vóni, at vit verða samd um, hvussu hesin grunnurin skal gerast, sigur Ingeborg Vinther.

Grunnurin stóran týðning

Formaðurin í Føroya Arbeidsgevarafelag sigur kortini, at hann er varin við at áleggja vinnulívinum stórra fíggarligar byrður.

- Vit eru fyri grunninum, men tað er ein sannroynd,

at vinnulívið tolar ikki fleiri fíggarligar byrður. Sjálvsagt rokni eg ikki við, at vit fáa øll okkara ynski eftirlíkað í sambandi við, hvussu grunnurin verður háttadur, men tá ið vit eru við í arbeidshólkunum, hava vit ávirkan, og tað er umráðandi. Eg ivist onga løtu í, at Føroya Arbeidafelag og vit verða samd hesum viðvíkjandi, sigur Vilhelm M. Johannesen.

- Barnsburðargrunnurin fer at hava stóran týðning fyri kvinnuliga limirnar hjá Føroya Arbeidafelag. Í dag hava tær tímaløntu ongi rættindi í mun til tær fastlontu og alment løntu. Hvørki tá ið tað kemur til sjúku ella barnsburð. Sjálvsagt skulu vit hava ein grunn, sum setur allar kvinnur á arbeidsmarknaðinum líka, sigur Ingeborg Vinther.

Eisini Vilhelm Johannesen sær fleiri fyrimunir við barnsburðargrunninum.

- Kvinnuliga arbeidsmegnin á privata arbeidsmarknaðinum verður stóðugari. Hinvegin havi eg ikki bitit merki í, at tað hevur verið stór frágangur av kvinnum orsakað av barnsburði. Konufólk skifta ikki yrki av tí, at tær ikki fáa fulla løn undir farloyvinum, men at tær eru verri fyri fíggarliga, er sjálvsagt.

Hvørki Ingeborg Vinther ella Vilhelm M. Johannesen hava hug at geva boð upp á, hvussu tey halda grunnurin skal skipast og fíggest.

- Tað kemur ikki upp á tal at fara eftir pengunum hjá Arbeidsloysisskipanini. Skulu hesir pengar brúkast, eru teir betur farnir til at umskula tey arbeidsløysa og annað, sigur Ingeborg Vinther.

Allar kvinnur, ið eru limur í Starvsmannafelagnum og eisini kvinnur á øðrum stórra arbeidsplassum, so sum á tryggingum og í peningastovnum, hava seks mánaða barnsburðarfarloyvi við fullari løn. Hvussu nógvar kvinnur á privata arbeidsmarknaðinum fáa gagn av, at ein barnsburðargrunnur verður settur á stovn, er ilt at gera eina meting um. Hesar arbeida á smærri arbeidsplassum, t.d. í handlum, skrivstovum. Umframt koma tær tímaløntu á fiskavirkjunum. Nøkur smærri virki hava ta skipan, at tey rinda kvinnunum munin millum góldna dagpeningin og lønina undir barnsburðarfarloyvinum.

Savna pening inn til beina-grinds-skannaran

TURID KJØLBRO

Nakrar royndir eru gjørdar, ið skulu forða fyri, at beina-grinds-skannarin, sum Landssjúkrahúsið hevur leigað, fer av landinum aftur. Um tær hava verið til gagns ella fánytis, fer tíðin at vísa. Nú ger Vágs Matmøðrafelag eina roynd. Í einum skrivi heitir felagið á virki, stovnar, fyrirkur, peningastovnar, og einstaklingar í Suðuroynni um at stuðla við eini peningagávu. Men tíðin er knøpp, og hava fólk hug at stuðla, eiga tey at bera skjótt at. Peningurin kann setast inn á konto nr. 1015088 í Suðuroyar Sparikassa og 1607024 í Føroya Banka.

Tað trupla evnið á dagsskránnu

Leygardagin í næstu viku skipa Sjúkrasystrafelag Føroya og Føroya Pedagogfelag fyri almennum fyrilestri í Veitsluhøllini á Landssjúkrahúsinum við æninum „Hvussu handfara vit sorg“

TURID KJØLBRO

Tað er Jeanett Bonnichsen, psykoterapeutur, ið fer at halda almenna fyrilestin. Hon fer at tosa um tey fyra stigini í sorgini, og vísa áhoyrarunum á amboð, sum tann syrgjandi og tey avvarðandi kunnu nýta. Tey fyra hovuðstiginu eru, at viðurkenna og góðtaka, at ein hevur mist, at fara inn í sorgarkenslurnar, at ognar seg nýggja forleikar, og at brúka orkuna á nýggjan hátt.

Føroya Pedagogfelag fær ofta fyrispurningar frá starvsfólki á dagstovnum um, hvussu tey skulu bera seg at, tá ið eitt barn hevur mist onkran av sínum næsta.

- Tað kann vera ógvuliga trupult at vera um eitt barn, sum hevur mist, tí vit vita ikki, hvussu vit kunnu

hjálpa tí ella hvat vit skulu gera. Tí er neyðugt at hoyra, hvat fakfólk siga um, hvussu vit handfara sorgina rætt, sigur Carita Bjørklund, forkvinna í Pedagogfelag Føroya.

- Hjúnaskilnaður, uppsøgn og onnur viðurskipti kunnu eisini elva til sorg, men tað vísir seg, uttan mun til, hvat hevur volt sorgina, at tey fyra hovuðstiginu eru ógvuliga eins.

Strongd, samskipti og samstarv

Sorg kann eisini elva til strongd, og strongd, samskipti og samstarv eru evni á skeiðnum, sum Jeanett Bonnichsen og Thomas Milsted, ið bæði starvast á Center for stress og erhvervspsykologi, fara at halda fyri limunum hjá Pedagogfelag Føroya.

Granskingin innan

strongd seinastu árinu vísir á, at tað veldst um einstaklingin, hvussu tað sálárliga arbeidsumhvørvið ávirkar heilsuna. Royndir vísa, at tann einstaki sjálvur má taka ábyrgdina av egnu vælveru, um ikki sálárliga arbeidsumhvørvið skal elva til álvarsamar avleiðingar so sum obbyrjan, strongd ella sjúku. Tí er neyðugt við amboðum, ið kunnu brúkast í spentum stóðum, og tað er millum annað hesum fyri eyga, at skeiðið verður hild- ið.

- Strongd er alla staði í samfelagnum í dag, eisini á dagstovnum. Pengatrot, ov fá starvsfólk, og aðrar arbeidstreytir elva til strongd. Hetta eru viðurskipti, hvør einstakur okkara hevur lítil ávirkan á, men vit kunnu læra at handfara strongdina við teim røttu amboðunum, sigur Carita

Bjørklund.

Forkvinnan í Pedagogfelag vónar, at luttakarnar á skeiðnum og áhoyrararnar til almenna fyrilestin lera nógva amboð, sum tey kunnu brúka í strongdum stóðum í gerandisdegnum. Skeiðshaldarnir vísa á, at í slíkum stóðum eiga fólk at arbeida við heilanum í staðin fyri við hjartanum.

- Vit hava ofta lyndi til tað ovuta, nevniliga at gerast strongd bara við at hugsa um tað, vit skulu í holt við. Tá ið dagurin ella uppgávan, sum framman undan hevur volt til strongd, er liðug, vísir tað seg ofta, at eingin grund var at óttast, sigur Carita Bjørklund.

Carita Bjørklund, forkvinna í Pedagogfelag Føroya

